

SGF Magazine

Voorjaar 2026

Jaargang 1 – nummer 1 – 2026

Stichting Geschiedenis Fysiotherapie (SGF)

Colofon

Uitgave van
Stichting Geschiedenis Fysiotherapie
(SGF).

ISSN: 3117-9673

De SGF heeft een ANBI-status en is geheel afhankelijk van financiële ondersteuning.

Redactieadres
Foksdiep 8, 8321 MK Urk.
E: sgf@tmgn.nl

Versijning
SGF Magazine verschijnt 4 keer per jaar.

Steun de SGF
U kunt ons ondersteunen als:

- **Begunstiger** – € 25 per jaar
- **Mecenas** – € 100 per jaar

Vrienden en mecenasen ontvangen korting en voorrang bij onze jaarlijkse Studiedag en overige activiteiten. Daarnaast krijgen zij korting bij aankoop of het lenen van doubletten uit onze collectie.

Meer informatie
Voor informatie over de Stichting Geschiedenis Fysiotherapie verwijzen wij u naar:
www.tmgn.nl/sgf

Jaargang 1, nummer 1 – 2026

Inhoud

Introductie nieuw Magazine
Bestuur SGF

Voorwoord
Van de voorzitter

Van de Bestuurstafel
Jaarverslag
Pensionadodag
Dag van de Fysiotherapiegeschiedenis

SGF-Nieuws
Activiteiten van de SGF

Agenda SGF
Toekomstige activiteiten

Vacature SGF
Nieuw bestuurslid gevraagd.

Internationale Historie
Artikelen van de International Physiotherapy Association

Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland
Activiteiten en bijeenkomsten

MAGAZINE Stichting Geschiedenis Fysiotherapie

Een nieuw hoofdstuk voor de geschiedenis van de fysiotherapie

De fysiotherapie heeft een rijke geschiedenis en die is volop in beweging. Met dit allereerste nummer van het Magazine Stichting Geschiedenis Fysiotherapie brengen we die geschiedenis tot leven.

Waarom dit magazine?

Dit magazine is ontstaan vanuit een duidelijke ambitie en wordt hopelijk een waardige opvolger van de huidige nieuwsbrief en wordt het verleden van de fysiotherapie zichtbaar, tastbaar en relevant voor vandaag.

We nemen je mee langs bijzondere verhalen, vergeten inzichten en mensen die het vak hebben gevormd. Van historische instrumenten tot persoonlijke geschiedenissen, elk artikel werpt nieuw licht op waar we vandaan komen.

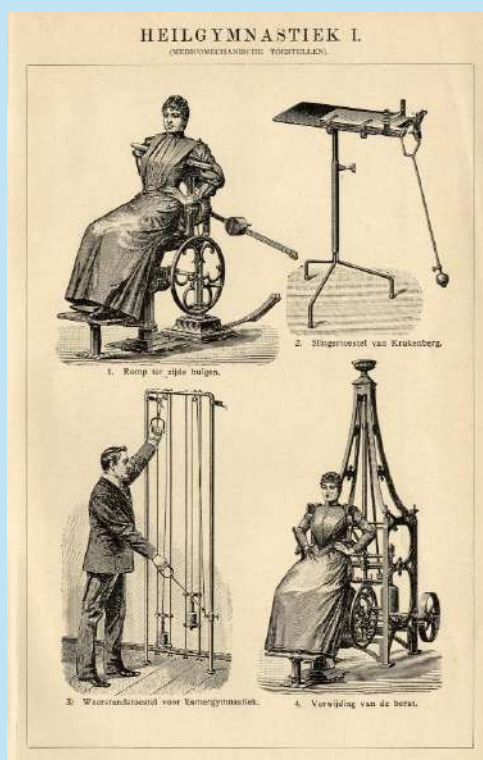
Maar we kijken niet alleen terug. Juist door het verleden te begrijpen, ontstaat er ruimte om vooruit te denken. Wat kunnen we leren? Wat nemen we mee naar de toekomst?

Met dit magazine hopen we te inspireren, te verrassen en nieuwsgierig te maken.

Dit is pas het begin.

Bestuur Stichting Geschiedenis Fysiotherapie

Han Kingma
Hendrik Kok
Henk Mein
Ronald Valk
Huub Vossen

Voorwoord van de voorzitter

Tijdens mijn stageperiode was het gebruikelijk dat je een kaartenbakje had voor het vastleggen waar de patiënt voor kwam en wanneer hij/ zij in behandeling was geweest. Dat werd later overgeschreven op grote vellen papier, die naar het ziekenfonds werden gestuurd of er werd op een schrijfmachine handmatig een nota naar de particuliere patiënt gestuurd. In 1987 heb ik de 1^e computer aangeschaft voor mijn praktijk, een computer met 30 MB intern geheugen. Dat is meer dan voldoende was toen de uitspraak van de leverancier van een bekend merk uit de lichtstad van Nederland. Daarbij is toen ook een matrixprinter aangeschaft voor de facturen en de declaratie naar de ziekenfondsen.

Nadat alle data waren ingevoerd, hoorde je een hoop kabaal en kwamen er grote vellen papier uitrollen, waarop de declaratie stond. Heden ten dage zijn er systemen waarbij je, samen met de patiënt, zonder te typen op een toetsenbord tegen de computer kunt praten en de computer op de juiste plaats in het digitale dossier de informatie vastlegt. Komt het nog zover dat doctor

Google de diagnose kan vaststellen en daarmee ook de verwijzing en de opdracht van uitvoeren door de fysiotherapeut vastlegt?

Laten wij als beroepsgroep onze eigen competenties en deskundigheid en betrokkenheid bij de hulpvraag van de patiënt niet overlaten aan Artificial Intelligence.

Kom op voor ons beroep ook los van de computer!

*Drs. Han Kingma,
voorzitter SGF*

Van de bestuurstafel

- **Jaarverslag 2025**
Elk jaar publiceert het bestuur een verslag over het afgelopen jaar. Zie het jaarverslag SGF 2025. [Klik hier](#)
- **Tweede pensionadodag in Amersfoort 2026**

Programma tweede symposium voor gepensioneerde fysiotherapeuten

“Beweging”

Je bent zeer welkom op de tweede bijeenkomst van gepensioneerde (oud)fysiotherapeuten.

Tijd om herinneringen op te halen en nieuwe verhalen te delen tijdens een gezellige lunch en borrel. En daarnaast geïnformeerd te worden over dat wat geweest is, wat is en dat wat nog komt in ons vak fysiotherapie en dat wat gerelateerd is aan ons vak.

Het enthousiasme van vele collega's heeft ons doen besluiten, van het symposium een vaste traditie te maken.

Voor informatie over en het beantwoorden van vragen over de veranderingen als gevolg van het nieuwe pensioenstelsel zijn er vertegenwoordigers van de Stichting Pensioenfonds Fysiotherapie en Deelnemersraad Pensioenfonds Fysiotherapie aanwezig. Daarnaast wordt u door de sprekers meegenomen

in de past present en future van de fysiotherapie.

Zien wij je op 29 mei?

Het organisatiecomité: Will Bonneveld, Ronald Valk, Henk Mein en Han Kingma (voorzitter)

Datum 29 mei 2026
Locatie: Eenhoorn Amersfoort
Barchman Wuytierslaan 2,
3818 LH Amersfoort

Tegen over het station en met parkeerplaatsen.

Programma – 29 mei 2026

09:30 – 09:55

Ontvangst

09:55 – 10:00

Opening – Han Kingma, voorzitter
organisatiecomité

10:00 – 10:35

Prof. Dr. Wendy Scholten-Peters,
Professor of 'Working Mechanisms and
Management Musculoskeletal
Physiotherapy' Vrije Universiteit
Amsterdam

Het fundament van de Fysiotherapie

10:35 – 11:00

Ben de Berg, Voorzitter Stichting
Pensioenfonds Fysiotherapie

*Alle inns en outs over het
nieuwepensioenstelsel in relatie met het
SPF worden in deze lezing belicht*

11:00 – 11:20

Koffie en thee

11:20 – 12:10

Elma van Vulpen, Financieel planner
VVAA

*Hoe maak je een verstandige begroting
rekening houdend met verschillende
fasen tijdens je pensioengerechtigde
leeftijd*

12:15 – 13:15 Lunch

13:15 – 13:50

Dr. Anton de Wijer

*Terugblik op de Fysische techniek in
engere zin vanuit diverse kanten
belicht.*

13:50 – 14:25

Prof. Dr. Gert-Jan Kleinrensink
Emeritus-hoogleraar Anatomie EMC
Rotterdam

Oud maar niet versleten??

14:25 – 14:35

Even bewegen

14:35 – 15:10

Dr. Mohamed el Hadouchi

Je stopt niet met bewegen omdat je ouder wordt, je wordt ouder omdat je stopt met bewegen

15:10 – 15:45

Dr. Bert Mutsears

Een luchtige manier om serieuze en onderwijs gerelateerde zaken binnen de fysiotherapie de revue te laten passeren.

15:45 Afsluiting met borrel

U kunt zich **aanmelden** door een mail te sturen aan j.j.kingma@kingmamail.nl met daarin de vermelding van uw naam en telefoonnummer.

Kosten: 82,50 euro per deelnemer uiterlijk 15 mei overmaken s.v.p. op rekeningnummer:
NL21ABNA0151539014 t.n.v. **Han Kingma** met vermelding van: uw naam en “symposium pensionado fysio 2026”.

Na de ontvangst van uw aanmeldformulier en betaling krijgt u een bevestiging van uw deelname voor dit symposium.

Mocht u onverwacht moeten annuleren kan dat tot 15 mei door een mail te sturen naar onderstaand adres.

Contact gegevens:
mail j.j.kingma@kingmamail.nl
Tel : Tel 06-54261458.
Inschrijving: [Klik hier](#)

Save the date: ***Dag van de Fysiotherapie Geschiedenis 2026***

Pijn in beweging

Datum: Let op, vrijdag 18 september 2026!

Met o.a.
Dr. Lennard Voogt Lector
complexe pijn aan de Hogeschool
Rotterdam

Dr. Edwin de Raay IASP/EFIC
pijn fysiotherapeut

Locatie:

Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland
Foksdiep 8, Urk.

Nadere informatie volgt....

Activiteiten van de SGF

- Oral History op Urk , Stichting Geschiedenis Fysiotherapie

Betty van Doorn

Deze maand werd Betty van Doorn geïnterviewd door Anton de Wijer. In

het gesprek blikt zij terug op haar levenspad binnen de heilgymnastiek en vertelt zij over de verdere ontwikkeling van haar carrière en haar professionele groei door de jaren heen. Het interview biedt een persoonlijk en historisch perspectief op de ontwikkeling van het vak en de rol die heilgymnastiek daarin heeft gespeeld. Het volledige interview is te beluisteren via de onderstaande link.

[Klik hier](#)

- Stichting Geschiedenis Fysiotherapie in de Media

Op 4 februari 2026 vertelde Rob Karstens een boeiend verhaal over de achtergrond van het “*Cervicaal tractie-apparaat*” bij Omroep Flevoland.

De opname is hier te beluisteren: [Klik hier](#)

- Bibliotheek voormalig Jan van Breemen Instituut overgedragen aan het TMGN.

Dinsdag 17 februari j.l. werd de oude bibliotheek van het voormalig Jan van Breemen Instituut uit Amsterdam, door de firma Mulder Transport uit Urk, overgebracht naar het Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland. Aanwezig waren naast de emeritus hoogleraar Mart van Lieburg, Rob Karstens en Ronald Valk.

De Stichting Geschiedenis Fysiotherapie kreeg voorrang om deze bijzondere bibliotheek collectie te doorzoeken op pareltjes voor onze historische bibliotheek.

Een bijzonder boek wat wij in deze collectie aantreffen is b.v. het *1e Congrès International de Physiothérapie*, 9 augustus 1905 te Luik. Alleen al de deelnemerslijst is indrukwekkend. Het was eigendom van Jan van Breemen met zijn handtekening en ex-libris voorzien met de aantekening ‘de Bijbel voor de Physiotherapie’.

- Stand SGF aanwezig op het NVFK congres in Zwolle, 6 februari j.l.

Het thema van het congres was:
'Adem vrij, Beweeg blij'

Het congres werd goed bezocht. Hendrik Kok en Rob Karstens waren aanwezig met de SGF stand.

De oude kroepketel, spirometer, maar vooral de saturatiemeter uit de jaren 80 kregen veel bekijks. Ook het apparaat waarmee prof. Helders destijds heeft aangetoond dat tapoteren geen effect had bij sputumretentie kreeg de nodige aandacht.

Agenda SGF / Toekomstige activiteiten

Boekpresentatie:

Het bestuur van de SGF is uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de presentatie van de biografie over *Dr. Mezger* door *Prof dr. Peter Jan Margry*, hoogleraar Europese etnologie. Fac. Geestes Wetenschappen UvA.

Dr. Mezger, lijfarts en heilgymnast met Europese vermaardheid, was o.a. werkzaam in de Tuinzaal van het Amstel Hotel alwaar de biografie gepresenteerd zal worden.

Boek: "Wrijving". Johan Mezger, lijfarts van de Europese elite. Info: [Klik hier](#)

Plaats: Prof. Tulpplein 1 Amstelhotel Amsterdam

Datum: Vrijdag 8 mei 2026

Vacature Stichting Geschiedenis Fysiotherapie

Kennis van het **verleden** van de fysiotherapie geeft zicht op haar **toekomst**.

Wij zijn opzoek naar collegae die bereid zijn om zitting te nemen in het **bestuur** Stichting Geschiedenis Fysiotherapie!

Het bestuur vergadert 6 tot 8 maal per jaar, deels op locatie Urk of online.

Uw werkzaamheden voor het bestuur hangen geheel af van uw eigen interesse / belangstelling / kennis / ervaring wat u voor ons kunt betekenen.

Wie wil er **meedenken** en meebeslissen over het SGF beleid?

Wie help mee onze historie te conserveren voor de toekomstige collegae?

De SGF heeft haar onderkomen op Urk in het Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland.

U ontvangt een reiskostenvergoeding en vrijwilligersregeling conform de bepalingen van de belastingdienst.

Heeft u interesse in deze functie en wilt u meer informatie, zie dan bijgaande vacature ([Klik hier](#))

Interesse of wil je meer informatie?

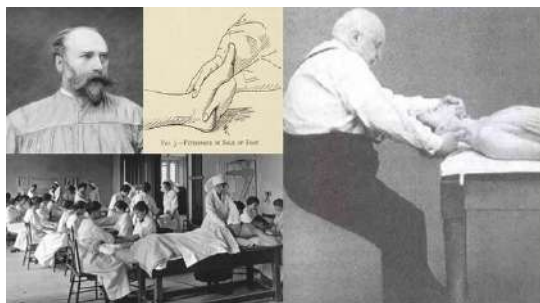
Neem gerust contact op met:

Han Kingma

Bereikbaar per mail: j.j.kingma@kingmamail.nl of stuur een mail aan: sgf@tmgn.nl

Artikelen van International Physiotherapy History Association (IPHA).

De International Physiotherapy History Association (IPHA) publiceert regelmatig artikelen, boekbesprekingen e.d. online over de historie van de fysiotherapie. Ook de SGF is ‘contributer’ van artikelen en deelt op deze wijze historische kennis internationaal.

In de column rechts staan 5 interessante artikelen voor u geselecteerd die recentelijk door de IPHA zijn gepubliceerd o.a. een interessant artikel van de Witness Seminar georganiseerd door Anton de Wijer op Urk.

In de volgende uitgave informeren we u uitgebreider hierover over een Cahier, dat uitgebracht zal worden over deze Witness Seminar met thema: Fysische Techniek.

De overige onderwerpen zijn mede gekozen vanwege de pioniersrol die Johann Mezger vervulde in de opkomst van de heilgymnastiek in Nederland, evenals de invloed van James Cyriax op de ontwikkeling van de orthopedische geneeskunde, zowel nationaal als internationaal.

De artikelen stammen uit een ander tijdperk, met bijbehorende opvattingen. Naast de praktische handwijze bieden ze daarom ook een inzicht in het denken van toen. Laat je verrassen door een vak dat door de jaren heen voortdurend in beweging is geweest en dat nog altijd is.

IPHA artikelen

- Physical Technique: Witness Seminar
[Klik hier](#)
- James Cyriax: Villain or Hero?
[Klik hier](#)
- Johann Mezger and the Modern Science of Massage.
[Klik hier](#)
- The Waning Touch of Massage.
[Klik hier](#)
- Lessons of Massage
[Klik hier.](#)

DISCLAIMER: Als u de website bezoekt is het mogelijk de Translator aan te zetten voor de **Engelstalige artikelen**. Het is een AI-gestuurde tool waardoor er soms taalfouten in kunnen zitten bij de vertaling naar het Nederlands.

U bent altijd **welkom** op onze vrijwilligersdagen (<https://tmgn.nl/agenda>).

Vrijwilligers die zelf werkzaam zijn geweest in de Gezondheidszorg geven u graag een **rondleiding**. Alle verzoeken voor informatie, ook voor groepsbezoek en afwijkende data, gaarne via sgf@tmgn.nl.

Van de bezoekers vragen we een bijdrage in de kosten. Toegang en rondleiding door vrijwilliger (alleen op bezoekersdagen) € 5,00 p.p. (Incl. koffie/ thee/ fris en koek). Overige consumpties (koffie, thee of frisdrank) € 1,00 p/consumptie. U kunt zich opgeven voor deelname aan de lunch (kibbeling, broodjes, beleg, drankje) om 12.30 uur. Kosten € 7,50 p.p. Verwacht u dat u met uw kennis en ervaring een bijdrage kan leveren aan de Stichting, of wilt u als vrijwilliger onze

activiteiten ondersteunen, heeft u vragen of wilt u uw persoonlijke gegevens wijzigen, schroom dan niet om met ons contact op te nemen via de sgf@tmgn.nl

Laat uw collegae en vrienden ook weten dat wij geïnteresseerd zijn in aanvullingen op onze collectie, ontbrekende apparatuur en/of boeken voor onze bibliotheek, nemen wij graag in ontvangst.

Het Trefpunt is bereikbaar:

Per auto: afrit 13 van de A6, richting Urk, bedrijventerrein Zwolsche Hoek.

Per openbaar vervoer: via Station Lelystad Centrum, snelbus 345 met een aansluitende lokale bus (149) die stopt bij Halte Keteldiep, direct naar het Trefpunt. Reistijd Lelystad-Urk: 40 minuten.

[Routekaart](#)
[Google Maps](#)

Via dit emailadres: sgf@tmgn.nl kunt u zich afmelden voor dit Magazine.

Uitgave van Stichting Geschiedenis Fysiotherapie
ISSN: 3117-9673